

[Antonsen.]

dette område. F. eks. kunne man stille disse spørgsmål: i hvilket omfang er det sådan, at ejeren stadig lever af at drive den ejendom, der er ydet lån til? Og i hvilket omfang har han sit hovederhverv andetsteds nu?

Man kunne også undersøge, om de pågældende ejere har en rimelig indtægt, om de i kraft af de investeringer, som er foretaget ved hjælp af disse lån, har været i stand til at få en bedrift, der virkelig kunne give dem en passende levestof, bringe deres gennemsnitsindkomst for en meget betydelig arbejdsindsats nogenlunde op på højde med det, den øvrige befolkning får for en arbejdsindsats.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg vil gerne takke praktisk talt alle ordførere for en positiv indstilling til lovforslaget.

Hr. Chr. Rasmussen beklagede, at man ikke kunne yde noget mere til kolonihavelodder. Selv om man måske som hr. Chr. Rasmussen synes, at afsnittet om kolonihavelodder er det bedste ved denne lovgivning, er der jo mange formål, den skal tilgodese, og vi har ikke ment, det var rigtigt at afsætte flere penge dertil.

Må jeg i øvrigt angående selvejerprincippet, som hr. Chr. Rasmussen også var inde på, sige, at det bliver svært at svare på, hvordan det vil se ud om 10, 20 eller 25 år; men hvis man med „selvejer“ alene tænker på dem, der ingen prioriteter har i deres ejendom, ja, så har vi nok aldrig haft så overvældende mange egentlige selvejere. Jeg tror nok, at selvejerbegrebet bør defineres på en lidt anden måde. Hvad enten selvejet, som nogle tror, vil bestå — og jeg er tilbøjelig til at have den opfattelse — eller det, hvad andre mener, vil forsvinde, så har denne lovgivning, som er et led i et samlet kompleks, efter min mening det formål at rationalisere og gøre det muligt for landbruget at følge med, og det vil være nødvendigt, ganske uanset om der fremover sker ændringer i forholdet mellem selvejer og ikke-selvejer.

Hr. Niels Eriksen efterlyste lovforslaget om førstegangsetablering. Jeg regner med, at det ikke varer ret længe, inden det bliver fremsat her i folketinget, således at det udmærket kan komme med i udvalget, der så vil kunne behandle lovforslagene som en helhed.

Både hr. Niels Eriksen og hr. Antonsen nævnte etablering af nye brug. Deroverfor

vil jeg gerne sige, at det jo egentlig kun drejer sig om et ganske specielt amt i landet. De ansøgninger, vi har om oprettelse af nye brug, er praktisk talt — og har været det i flere år — op til 100 pct. fra Tønder amt. Her har man nogle jorder, der ligger meget langt fra bestående brug, og som det endnu kan være rimeligt at oprette brug på, fordi det er svært at drive denne jord fra de bestående ejendomme. Etableringen af nye ejendomme må derfor faktisk alene anses for at være et sønderjysk problem.

Hr. Niels Ravn kom til nogle andre tal end de 12,5 mill. kr. og de 50 mill. kr. Ja, jeg erkender, at det kan man da godt komme til, når man tager jordfondens midler og det, staten har mulighed for at låne ud ifølge lovforslaget, og lægger de to tal sammen. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg mener, at jeg alle steder, hvor jeg har talt derom, har nævnt, at jeg med de 50 mill. kr. har tænkt på den andel, som falder på statens udlånsvirksomhed.

Hr. Morten Lange talte om sammenlægning. Jeg tror også, det vil være sådan, at når der bliver tale om sammenlægning — og det bliver jo det, man gennem denne lov skal søge at finansiere — vil det sikkert være meget sjældent, at der nås op på 45 ha. De fleste sammenlægninger vil vel nok i første omgang finde sted inden for de mindre ejendomme, dem på 10, 12, 15 tdr. land, måske lidt mere for den anden parts vedkommende; det er de ejendomstyper, der i første omgang vil blive lagt sammen. Jeg tror ikke, nogen ung landmand — i alle tilfælde ikke en førstegangsetableret landmand — vil købe 3-4 små ejendomme og lægge dem sammen for at komme op på 45 ha; det vil være alt for dyrt at starte en ejendom på 45 ha på den måde. Derfor vil det nok i praksis gå sådan, at sammenlægningerne vil ske på et mindre hektarareal end det, der er nævnt i lovforslaget vedrørende strukturændringer.

Det er selvfølgelig rigtigt, som hr. Morten Lange siger, at der kan være en vis sammenhæng mellem denne lov og det, man kalder støttelovene. Jeg vil dog gerne have lov til at sige, at selv om der er en sammenhæng, vil efter min mening det sæt love, vi nu behandler her og senere skal behandle i et udvalg, alligevel være nødvendigt; det ville alligevel have været nødvendigt at